

Skogpolitikk

Publisert 6. juni 2017

SVs skogpolitikk omhandler både miljøpolitikken og næringspolitikken. Her følger en oppsummering.

Skogen viktig for naturmangfoldet

I verden i dag utrykkes planter og dyr i et urovekkende tempo. Dette truer hele balansen i vårt økosystem, som menneskene er en del av og avhengige av. SV vil ta vare på mangfoldet av planter og dyr. Da er det svært viktig å ta vare på artenes leveområder, og i Norge er da skogen særlig viktig.

Halvparten av de truede artene i Norge lever i skogen. Det er et økosystem av utallige organismer fra de minste bakterier, sopp og insekter til de største trærne og de største dyra. Skogen har stort artsmangfold og huser rundt halvparten av alle utrydningstrua (rødlista) artene i Norge. Gammelskogen, den som er minst påvirket av hogst, er aller mest verdifull. Bare 2,4 prosent av våre skoger er eldre enn 160 år. Skogen spiller dessuten en viktig rolle for menneskenes naturopplevelser og friluftslivet.

Skogen viktig for jordens klima

Verdens skoger er viktige karbonlagre og derfor viktig for klimaet på jorden. Når skogen vokser tar den opp CO₂ og omdanner dette til karbon i trestammer og jordsmonn. De årlige utslippene fra avskoging tilsvarer de årlige utslippene fra alle verdens biler. Å hindre avskoging er derfor viktig i kampen mot klimaendringene. Det er vel kjent at verdens regnskoger er viktige karbonlagre, men den nordlige barskogen er også et stort karbonlager.

I tillegg til rollen som karbonlager er skogen viktig fordi den som fornybar ressurs kan erstatte fossile produkter av olje, kull og gass, og produkter som har høyt CO₂-avtrykk, slik som fossilt drivstoff, fossile oppvarmingskilder, fossile innsatsfaktorer i prosessindustrien og byggematerialer som betong.

Skogen viktig som næringsvei

Skogen er også en viktig ressurs for menneskene. Den kan gi byggematerialer, energi og danne grunnlag for industri. Skogen kan også gi oss mat, og på verdensbasis er skogen hjemmet til hundrevis av millioner mennesker. En rekke ulike produkter kan lages av ressursene i skogen. I Norge er skogbruk og foredlingsindustri viktige næringer for mange bygdesamfunn. Treforedlingsindustrien har også vært viktig i Norge. Nedgangen i særlig papirproduksjon, har gitt lavere aktivitet, men forskning og utvikling peker mot nye næringsmuligheter. Alt som kan lages av olje, kan man også lage av biomasse, for eksempel kjemiske produkter og plast.

SVs politikk i arbeidsprogrammet

- Verne minst 10 prosent av den produktive skogen.
- Utarbeide en lov som sikrer etablering av utbyggingsgrenser rundt større byer, for å ivareta de nære naturområdene.
- Bekjempe fremmede arter i naturen

- Ha økt aktivitet og hogst i skogen gjennom tiltak som øker etterspørselen etter trevirke/langlevde produkter.
- Legge til rette for mer miljøvennlig skogsdrift som omlegging fra flatehogst til plukkhogst.
- Skape etterspørsel for bruk av biomasse til bioenergi og ulike energibærere. Bruke annengenerasjons biodrivstoff i en overgangsfase. Her er utnyttelsesgraden av trestokken svært viktig for klimaet. Høy utnyttelsesgrad gir større klimagevinst.
- Forskningsmidler til foredling av tre med for å styrke eksisterende næring, og anlegge ny treforedlingsindustri i Norge.
- Utvikle modeller for etablering av bio-raffinerier.
- Sikre norsk eierskap over teknologi og kompetanse i innen treforedling
- Støtte fattige land i å bevare regnskogen til beste for klodens klima, naturmangfoldet og menneskene som bor i skogen. Regnskogsinnsatsen skal ikke brukes om unnskyldning av industriland for å unngå kutt i egne utslipp

Skogvern i SVs alternative statsbudsjetter

SV har som mål å verne minimum 10 prosent av den produktive skogen innen 2025. Derfor vil vi prioritere dette i våre budsjetter i årene som kommer slik vi også har gjort tidligere. Da SV satt i regjering lovt vi en årlig opptrapping på 100 millioner til vern av skog i Norge. Dette har vi fulgt opp i våre alternative statsbudsjett men dessverre har ikke regjeringen og deres samarbeidspartier støttet dette. Med den opptrappingstakten som vi har fulgt i våre alternative statsbudsjetter, vil vi nå en skogmilliard i 2021.

SVs arbeid med skog i naturmangfolds-meldingen

SV var saksordførere da Stortinget behandlet stortingsmelding nr 14 (2015-2016) Natur for livet. Et av de store gjennomslagene i denne meldingen var at man sikret flertall for følgende vedtak: «Stortinget ber regjeringen sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 pst. av skogarealet.»

SV mente målet om 10 prosent vern burde være gjennomført innen utgangen av 2025, og at man burde ha et etappemål på 5 prosent innen 2020, men dette fikk vi ikke flertall for. I dag er kun 2,9 pst. av den produktive skogen i Norge vernet. Vi fikk heller ikke flertall for å pålegge Statskog å unngå hogst i områder med gammelskog med store verneverdier, og heller ikke flertall for forslaget om å innføre automatisk vern av skog eldre enn 160 år

SV skrev i innstillingen til saken at ordningen med frivillig vern har redusert konfliktene i skogvernet, og at den derfor er viktig å videreføre. Samtidig kan det være situasjoner der man må ta vare på truet natur gjennom vern, selv om ikke alle parter er enige. Hensynet til kunnskapsbasert naturforvaltning og faglige kriterier må også ligge til grunn for skogvernet.

Utbygging av skogsbilveier er en stor trussel mot naturrikdommen i skogen, særlig etter at regjeringen fjernet forbudet mot å støtte utbygging av skogsbilveier i villmarkspregede områder. Derfor foreslo SV at regjeringen skulle gjeninnføre forvaltningsbegrepet Inngrepsfrie naturområder (INON) og gjeninnføre forbudet mot subsidiering av skogsbilveier inn i villmarkspregede områder.

I behandlingen av stortingsmeldingen viste SV til at omleggingen mot mer skånsom skogsdrift basert på plukkhogst vil kunne være et viktig bidrag til å innfri naturmangfoldmål 15 fra Aichi (internasjonal avtale), som sier at 15 prosent av forringede økosystemer skal restaureres innen 2020.

SVs arbeid med skogmeldingen

I 2016 behandlet Stortinget regjeringens stortingsmelding nr. 6 (2016-2017) *Verdier i vekst. Konkurransedyktig skog- og trenæring*. I forbindelse med denne meldingen jobbet SV særlig for en politikk for mer videreforedling av tre i Norge. I dag sendes mye av ressursene som blir hugget rett ut av landet i stedet for å bli videreforedlet først. SV ønsket å satse for eksempel på *Trebasert Innovasjonsprogram* (under Innovasjon Norge). Der var SV med på å sikre flertall for å be regjeringen utarbeide en strategi som stimulerer etterspørselen etter grønne trebaserte produkter, be regjeringen sørge for at tre som byggemateriale i større grad blir brukt ved offentlige innkjøp, samt å be regjeringen utarbeide en strategi for en helhetlig og styrket satsning på forskning, utvikling og innovasjon i skog- og trenæringen.

SV var også med på mindretallsforslag blant annet om å utarbeide en nasjonal tømmertransportplan for hvilke investeringer som er nødvendige for å sikre effektiv transport på sjø, jernbane og vei, om å stanse det pågående arronderingsalget av Statskog og om å utrede og etablere et statlig investeringsfond for grønt karbon.

SVs arbeid med biodrivstoff

Transportsektoren er en av de sektorene som er mest avhengig av fossil energi, og bruk av bioenergi er nødvendig i en overgangsfase for å fase ut den fossile energien. Biodrivstoff kan lages på gode og dårlige måter.

SV mener følgende prinsipper må være førende for biodrivstoffstrategien i Norge:

- a. All fossil energi skal fases ut så raskt som mulig.
- b. Biodrivstoff skal være et overgangsdrivstoff i transportnæringen mens alternative teknologier fases inn. Avgiftssystemet må bidra til at det beste biodrivstoffet foretrekkes. Det støttes opp under en utvikling av skognæringen til bio-raffinerier, slik at næringsutviklingen også har en fremtid etter at biodrivstoffet i transportnæringen får mindre betydning på grunn av elektrifisering.
- c. Siden bio-ressurser er begrensede ressurser, skal den som hovedregel prioriteres til langsiktig karbonbinding (byggematerialer), og erstatning for fossil energibruk:
 - i. der det ikke finnes alternativ teknologi til å erstatte fossil energibruk
 - ii. der bioenergien gir størst utslippskutt per mengde bioenergi

Støttepartiene Venstre og Kristelig Folkeparti, inngikk i forbindelse med statsbudsjettet for 2017 å trappe opp omsetningspåbudet for biodrivstoff 20 pst. i 2020. Dette er raskere enn de 11 prosent som Stortinget tok til orde for i forbindelse med behandlingen av energimeldingen, på bakgrunn av et forslag fra Sosialistisk Venstreparti. SV har sagt at når det nå er flertall på Stortinget for en raskere opptrappingstakt for omsetningspåbudet, er det viktig at regjeringen sikrer forutsigbare rammebetingelser for de investeringer næringslivet skal gjøre, og at man i den videre utformingen av rammebetingelsene fremmer etterspørselen etter det til enhver tid mest bærekraftige biodrivstoffet på markedet.

For å følge opp arbeidet med å sikre bærekraftig biodrivstoff på det norske markedet, har SV fremmet to representantforslag for å fremme biodrivstoff med høy klimanytte og å kaste palmeolje ut av det norske drivstoffmarkedet. SV mener palmeoljen må kastes ut fordi mer etterspørsel av

palmeolje i dagens situasjon er en av de viktigste årsakene til ødeleggelse av regnskog og torvmyr i Sørøst-Asia. En delseier var da Stortinget i juni 2017 vedtok at det offentlige ikke skulle kjøpe inn palmeolje.

SVs arbeid med skog i rød-grønn regjering

I 2008 sikret SV i regjering vern av Trillemarka. Dette området var det største og viktigste gjenværende gammelskogområde i Sør-Norge. Naturen her er viktig i europeisk sammenheng og et svært verdifullt leveområde for mange sjeldne arter. Dette var et viktig gjennomslag i miljøpolitikken for SV.

I forslaget til statsbudsjett for 2014 la den rødgrønne regjeringen ved miljøvernminister Bård Vegar Solhjell fram en opptrappingsplan for bevilgninger til skogvern. Planen gikk ut på å øke bevilgningene 100 millioner kroner hvert år de neste fire årene. Deretter har SV fulgt opptrappingsplanen hvert eneste år i sine alternative statsbudsjetter, og i 2017 lå SVs budsjettforslag 240 millioner kroner over regjeringens forslag.